TRANSPARENCY INTERNATIONAL ROMANIA

Institutul pentru Politici Publice București IPP

PACTELE DE INTEGRITATE
MECANISME DE CONTROL
CIVIC PENTRU
SALVGARDAREA
FONDURILOR EUROPENE

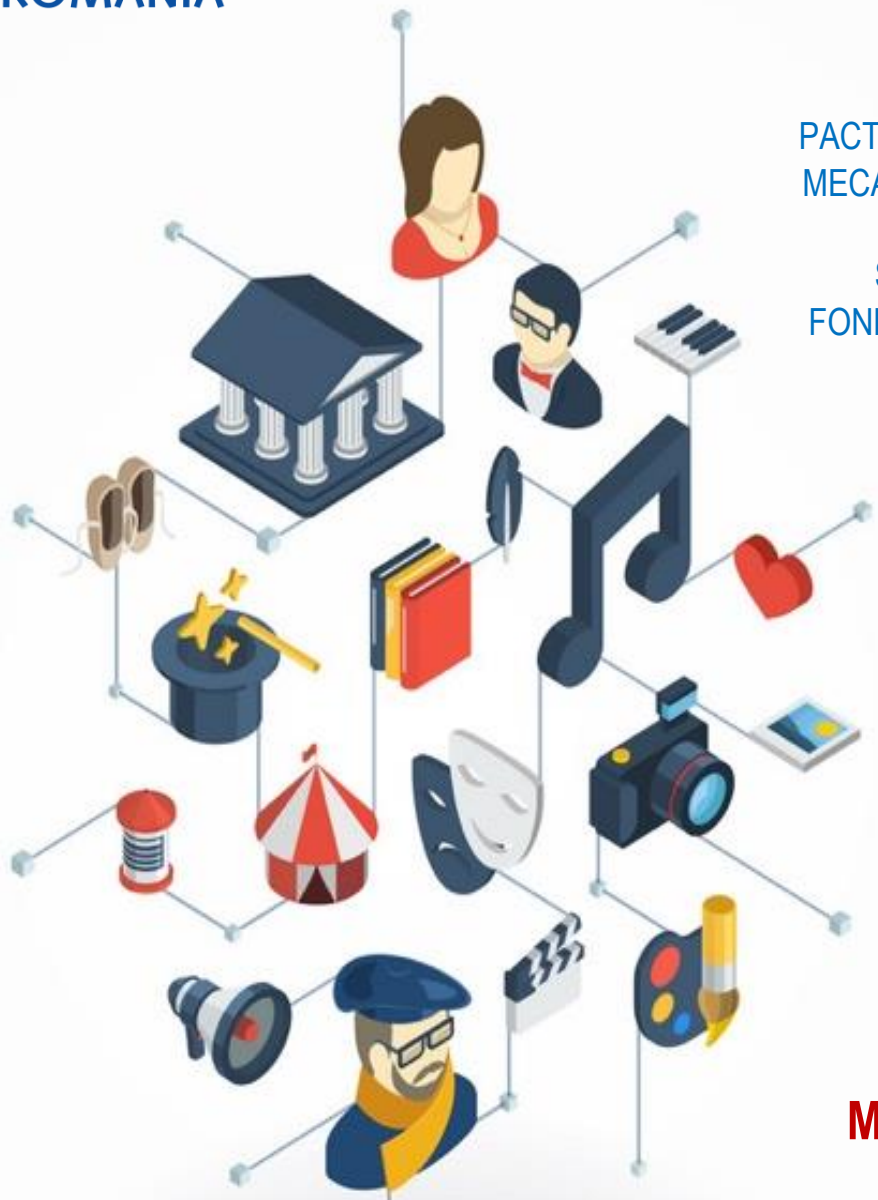

RAPORT DE MONITORIZARE

Evaluarea nevoilor, elaborarea documentelor de atribuire și atribuirea primului contract de achiziție publică în cadrul proiectului

E-cultura: Biblioteca Digitală a României

TRANSPARENCY INTERNATIONAL ROMÂNIA

INSTITUTUL PENTRU POLITICI PUBLICE

European Commission

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
the global coalition against corruption

Transparency International România este membrul național al singurei organizații internaționale non-guvernamentale dedicate luptei împotriva corupției, fiind recunoscută ca atare și având statut de ONG consultativ pe lângă mai multe instituții internaționale, respectiv Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite (din anul 2003), Banca Mondială, precum și Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (din 2004). Transparency International este o rețea globală care include peste 100 de filiale locale (chapters), care își desfășoară activitatea la nivel național, colaborând cu instituții publice, societatea civilă, mediul de afaceri și mass-media pentru a promova transparența în alegeri, administrație publică, achiziții publice și afaceri.

www.transparency.org.ro

Institutul pentru Politici Publice (IPP) este o organizație neguvernamentală ce militează pentru creșterea calității proceselor de elaborare a politicilor publice în România. Desfășurând activități de cercetare, de advocacy și de promovare în domenii precum: reforma administrației publice, transparența instituțiilor, integritatea aleșilor și a funcționarilor, IPP este una dintre cele mai obiective dar și incisive organizații din România, fiind recunoscută ca o autoritate în domeniile sale de excelență.

www.ipp.ro

Acest raport prezintă activitatea de monitorizare în cadrul Pactului de Integritate și rezultatele sale pentru proiectul *E-cultura: Biblioteca digitală a României,* implementat de Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) cu finanțare din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) prin Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020, Axa prioritară 2: „Tehnologia Informației si Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă"; Operațiunea 2.3.3: „Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură".

Acest document reflectă poziția autorilor – reprezentând monitorul independent în cadrul Pactului de Integritate, iar Comisia Europeană nu este responsabilă pentru conținutul sau utilizarea informației din prezentul raport.

București, mai 2019

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Cuprins

Sumar executiv 4
1. Introducere 6
1.1. Proiectul 6
1.2. Pactul de integritate 7
1.3. Proiectul monitorizat 8
1.4. Etapele procesului de achiziție acoperite de monitorizarea pentru acest raport 9
2. Rezultatele monitorizării 10
2.1. Relevanța proiectului 10
2.1.1. Analiza nevoii de realizare a proiectului 10
2.1.2. Analiza soluției de realizare propuse 12
2.2. Pregătirea proiectului 14
2.3. Conformitatea procesului de achiziție – elaborarea documentelor de atribuire 16
2.4. Conformitatea procesului de achiziție – procesul de selecție a ofertelor și atribuirea contractului 17
2.5. Transparența procedurilor și accesul la documente 17
2.6. Riscuri privind integritatea 18
2.6.1. Riscuri de integritate generale 18
2.6.2. Riscuri și vulnerabilități legate de concurența neloială 21
3. Concluzii 23

Sumar executiv

Acest raport prezintă activitatea de monitorizare în cadrul Pactului de Integritate și rezultatele sale pentru proiectul ***E-cultura: Biblioteca digitală a României*** implementat de Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) cu finanțare din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) prin Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020, Axa prioritară: „Tehnologia Informației si Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă"; Operațiunea: „Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură".

Monitorizarea s-a realizat în cadrul inițiativei: ***Pactele de Integritate – Mecanisme de control pentru buna gestionare a fondurilor UE,*** având ca scop asigurarea unei bune gestionări a fondurilor europene prin elaborarea și aplicarea unor Pacte de Integritate „pilot" în proiectele finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune și evaluarea rezultatelor obținute. Pactele de Integritate sunt angajamente luate de autoritățile contractante și operatorii economici în cadrul unui proces de achiziții publice, prin care aceștia se angajează să practice și să promoveze standarde de integritate înalte și permit unui monitor independent din societatea civilă să verifice respectarea acestor angajamente. Memorandumul de cooperare privind Pactul de Integritate a fost semnat de Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) și consorțiul de organizații neguvernamentale format din Transparency International România și Institutul pentru Politici Publice (IPP) în decembrie 2017. Aceasta a permis societății civile să monitorizeze progresul activităților de planificare a proiectului și a achizițiilor publice de echipamente și de sisteme informatice, inclusiv a platformei *„Culturalia"* , să formuleze opinii privind conformitatea procedurilor de achiziție publică cu legislația aplicabilă, normele etice și standardele de integritate și să facă recomandări și propuneri pentru eliminarea eventualelor nereguli.

Raportul acoperă perioada de la demararea monitorizării (chiar înainte de semnarea Memorandumul de cooperare privind Pactul de Integritate), respectiv din vara anului 2017, până la 31 martie 2019. Raportul ține cont de toate comunicările, documentele și alte informații schimbate de MCIN, TI-Romania și IPP în legătură cu proiectul finanțat de POC pentru digitizare a patrimoniului cultural mobil, în scopul creșterii accesibilității resurselor culturale pentru publicul larg, prin eficientizarea serviciilor publice oferite de Ministerul Culturii și Identității Naționale prin valorificarea potențialului IT&C.

Principalele constatări ale monitorului independent în perioada acoperită de raport se referă la:

Relevanța proiectului	Proiectul va contribui la îmbunătățirea accesului publicului la resursele culturale naționale, prin facilitarea accesului on-line. În plus, proiectul asigură accesul persoanelor cu nevoi speciale (de exemplu a persoanelor care nu se pot deplasa la muzeu sau bibliotecă, dar și a persoanelor nevăzătoare) la resursele culturale naționale. Pe de altă parte, proiectul este un sprijin real pentru profesioniști, care vor putea integra mai ușor resursele culturale românești în Biblioteca Digitală Europeană (*europeana.eu*), vor putea coopera mai bine, cunoscându-și reciproc mai bine materialele și vor putea utiliza și reutiliza material cultural de pe tot cuprinsul țări în cercetări și activitate didactică. Pe lângă creșterea accesului la cultură a publicului larg și facilitarea cooperării în domeniul cultural la nivel național, european și internațional, dezvoltarea platformei culturalia.ro ar putea permite și creșterea capacității administrative în domeniul cultura, degrevând instituțiile culturale (mai ales pe cele mici) de achiziționarea și menținerea unor alte sisteme de arhivare și catalogare a informațiilor despre materialul cultural deținut. De asemenea, platforma va facilita instituțiilor publice implicate publicarea datelor privind cataloagele lor în format deschis și s-ar putea integra cu platforma specifică pentru acest aspect: *data.gov.ro*. Opțiunea aleasă – respectiv achiziționarea de echipamente și servicii de dezvoltarea software pentru Culturalia, Biblioteca Digitală a României și realizarea propriu-zisă a digitalizării de către instituțiile culturale (nu de către terți contractați) – este cea mai potrivită pentru asigurarea accesului publicului și profesioniștilor la resursele culturale naționale.

	Un avantaj suplimentar al achiziției de echipamente, comparativ cu externalizarea serviciilor de digitalizare, îl reprezintă posibilitatea exploatării acestor echipamente după încheierea proiectului de față, având în vedere că: 1) numărul de materiale pentru care proiectul acoperă digitalizarea este limitat, comparativ cu nevoile totale de digitalizare; 2) termenul de epuizare fizică și morală a echipamentelor este suficient de mare, în condițiile propuse de proiect (respectiv achiziționarea echipamentelor de ultimă generație) pentru a asigura utilizarea lor pe o perioadă rezonabilă după încheierea proiectului.
Pregătirea proiectului	Începerea proiectului, iulie 2018, a fost întârziată față de planificările inițiale, care plasau demararea sa în 2016 sau 2017. Constatarea monitorului independent în această privință este că în demararea proiectelor majore cu finanțarea Europeană pot fi acumulate întârzieri din cauza numărului mare de instituții implicate și a procedurilor administrative complexe. De exemplu, MCSI este implicat în proiect cu două structuri: OIPSI, care joacă un rol fundamental în planificare (emite Ghidul Solicitantului) și monitorizare și CTE, care avizează documentația tehnică a proiectului, inclusiv documentația de achiziții publice. O mai bună comunicare între aceste structuri din cadrul aceleiași autorități publice ar putea favoriza o rezolvare mai rapidă a unor aspecte.
Conformitatea procesului de achiziție	Monitorizarea nu a identificat neconformități în documentele elaborate pentru procedura de achiziție. Au fost formulate recomandări cu privire la: - eliminarea unor specificații tehnice discriminatorii, limitative pentru achiziția de echipamente; - includerea unei descrieri funcționale mai detaliate a platformei *culturalia.ro* pentru a evita apariția neregulilor ulterioare; - reformularea unor condiții de garanție pentru a echipamentelor și serviciilor pentru a asigura sustenabilitate proiectului; - eliminarea sau clarificarea unor condiții referitoare la experiența anterioară a ofertanților, în vederea eliminării oricăror cerințe restrictive, dar cu păstrarea unor cerințe care să asigure competența ofertanților; - clarificarea unor formulări privind factorii de evaluare a ofertelor; - verificarea și asigurarea coerenței între documentele aferente documentației de atribuire: Strategie de contractare, Caiet de Sarcini, Contract etc. Toate recomandările monitorului independent au fost preluate adecvat de către autoritatea contractantă.
Transparența procedurilor și accesul la documente acordat monitorului independent	Monitorul independent s-a bucurat pe parcursul perioadei acoperită de prezentul raport de transparență și accesul necesar la documente oferit de MCIN, cu care a stabilit o relație de colaborare și parteneriat benefică pentru Pactul de Integritate.
Riscuri privind integritatea	Rămân reziduale riscuri și vulnerabilități la corupție ce nu pot fi doar prevenite și vor trebui tratate cu maximă atenție și celeritate dacă vor apărea în procesul de achiziție și implementarea contractelor. Rămân reziduale riscuri legate de concurența în achiziții publice.

1. Introducere

1.1. Proiectul

Proiectul ***Pactele de Integritate – Mecanisme de control pentru buna gestionare a fondurilor UE*** are ca scop asigurarea unei bune gestionări a fondurilor europene prin elaborarea și aplicarea unor Pacte de Integritate „pilot" în proiectele finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune și evaluarea rezultatelor obținute pentru replicarea lor ulterioară.

În cadrul acestui proiect, în România, Transparency International România și Institutul pentru Politici Publice pilotează Pactele de Integritate în calitate de monitori independenți pentru proiecte implementate de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI), Ministerul Culturii și Identității Naționale, Ministerul Educației Naționale.

Proiectul pilot este implementat la inițiativa DG REGIO în 11 state europene (respectiv: Bulgaria, Grecia, Letonia, Lituania, Italia, Polonia, Portugalia, Slovenia, Republica Cehă, România, Ungaria), pentru testarea Pactelor de Integritate și monitorizarea achizițiilor publice din 17 proiecte co-finanțate de Fondurile Structurale și de Investiții. Proiectul a fost inițial planificat pentru o perioadă de 4 ani: 2016-2019, dar urmează să fie extins și în anul 2020.

Obiectivele proiectului sunt:

- ✓ Asigurarea transparenței, integrității, răspunderii și responsabilității în proiectele cofinanțate prin fonduri europene structurale și de coeziune prin implementarea unui instrument pilot – Pactele de Integritate.
- ✓ Crearea unui mecanism de revendicare a responsabilității sociale în contractele publice mari.
- ✓ Asigurarea transparenței, integrității, răspunderii și responsabilității în achizițiile publice.

- ✓ Asigurarea concurenței loiale și a eficienței în cheltuirea fondurilor publice.
- ✓ Creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la importanța responsabilității și integrității în achizițiile publice pentru realizarea obiectivelor finanțărilor europene.
- ✓ Deprinderea unor lecții învățate în urma implementării proiectului pilot, cu scopul unei viitoare replicări a Pactelor de Integritate în proiecte similare.

Principalele activități ale proiectului sunt:

- ✓ Pregătirea și semnarea Pactelor de Integritate ca instrument de control civil în achizițiile publice derulate în proiecte finanțate din fonduri europene.
- ✓ Stabilirea strategiei de monitorizare.
- ✓ Monitorizarea procedurilor de achiziție publică.
- ✓ Monitorizarea implementării contractelor de achiziție publică.
- ✓ Diseminare și advocacy cu privire la rezultatele monitorizării.
- ✓ Inovare și utilizarea lecțiilor învățate pentru politici publice mai bune în domeniul achizițiilor publice.

Printre beneficiile pe care un astfel de instrument le aduce semnatarilor, atât instituții publice cât și companii, se numără:

- ***creșterea încrederii publice în entitățile semnatare;***
- ***derularea de proiecte de calitate la costuri competitive;***
- ***îmbunătățirea procesului de achiziții publice.***

1.2. Pactul de Integritate

Pactele de Integritate sunt un instrument dezvoltat de Transparency International pentru a sprijini guvernele, operatorii economici și societatea civilă în eforturile de combatere a corupției. În cadrul inițiativei DG REGIO rolul lor este de a salvgarda fondurile europene împotriva fraudelor și a corupției, fiind un instrument de creștere a transparenței și responsabilității, îmbunătățire a condițiilor de concurență și creștere a eficienței cheltuirii fondurilor publice, creștere a nivelului de încredere în instituțiile publice.

Pactele îmbracă de obicei forma unui acord între autoritatea contractantă și ofertanți în cazul unei proceduri de achiziție publică, prin care părțile se angajează că se vor abține de la a oferi mită, de a influența în vreun fel procesul, de la extorcare de fonduri și alte practici corupte, pe durata desfășurării procedurii de achiziție și a contractului. Pactele de Integritate includ de asemenea și un sistem de monitorizare independent coordonat de organizații ale societății civile.

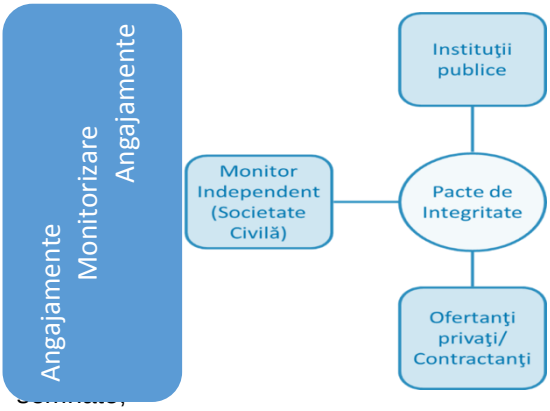

Pactele nu se rezumă numai la angajamentul

declarat de a descuraja orice acte de corupție. Ele prevăd și o serie de măsuri care sporesc gradul de transparență, îngreunând astfel, în mod efectiv, abaterea de la regulile stabilite. Astfel se permite o mai bună monitorizare a procesului de atribuire a contractelor, dar și a executării acestora, prin intermediul societății civile. În acest sens, monitorul independent îndeplinește un rol esențial, urmărind îndeaproape toate etapele procedurii de atribuire și implementare a contractului și semnalând eventualele nereguli.

Pactele de Integritate contribuie la reducerea riscului de corupție, prin asumarea angajamentului unei conduite integre de către instituțiile publice și mediul de afaceri, dar și prin implicarea informală a societății civile cu expertiză în procesul de monitorizare a achizițiilor publice.

Toate constatările, concluziile și recomandările prezentului raport se bazează pe:

- ✓ consultarea factorilor interesați, în special cei din societatea civilă
- ✓ studiul critic al documentelor furnizate de autoritatea contractantă
- ✓ expertiza solidă a echipei de monitorizare în domeniul achizițiilor publice și IT.

1.3. Proiectul monitorizat

Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) este beneficiarul Proiectului ***E-cultura: Biblioteca Digitală a României*** cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) prin Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020, Axa prioritară 2: „Tehnologia Informației si Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă"; Operațiunea 2.3.3: „Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură".

Proiectul E-cultura are ca principal scop digitalizarea patrimoniului cultural cu ajutorul tehnologiilor IT actuale, moderne, astfel încât moștenirea culturală națională să poată fi păstrată, promovată și transmisă generațiilor viitoare.

Proiectului urmărește eficientizarea serviciilor publice oferite de Ministerul Culturii și Identității Naționale prin valorificarea potențialului IT&C în procesul de digitizare a patrimoniului cultural mobil, în scopul creșterii accesibilității resurselor culturale pentru publicul larg.

Proiectul are două componente principale: realizarea platformei culturalia.ro și digitalizarea patrimoniului mobil.

Obiective specifice ale proiectului sunt:

1. Creșterea numărului de elemente de patrimoniu cultural digitalizate și expuse online, într-un punct unic de acces;
2. Creșterea gradului de interoperabilitate între instituțiile deținătoare de elemente de patrimoniu cultural;

3. Promovarea patrimoniului cultural național prin expunerea resurselor culturale digitalizate în europeana.eu.

Platforma culturalia.ro va fi un punct unic de acces la resurse culturale și va îndeplini două roluri, respectiv:

- ✓ Biblioteca Digitală a României – componentă destinată publicului larg;
- ✓ Catalog Partajat Naţional – componentă destinată profesioniștilor din diverse domenii.

Rezultate așteptate ale proiectului sunt următoarele:

R.1 – 550.000 resurse culturale digitalizate și expuse în Biblioteca Digitală a României;

R.2 – o platformă informatică de tip bibliotecă digitală și catalog partajat (culturalia.ro);

R.3 – 200.000 de resurse culturale digitalizate și furnizate către europeana.eu.

Proiectul implică 29 de instituții din România (printre care 19 muzee, 5 biblioteci, Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, Institutul Național al Patrimoniului etc.).

1.4. Etapele procesului de achiziție acoperite de monitorizarea pentru acest raport

În luna decembrie 2017 Ministerul Culturii și Identității Naționale, Transparency International România și Institutul pentru Politici Publice au semnat Memorandumul de cooperare privind Pactul de Integritate, formalizând astfel relația de monitorizare stabilită prin proiect. Memorandumul prevede că ofertanții și contractorii pot adera la principiile Pactului de Integritate prevăzute în Memorandum prin semnarea și depunerea unei declarații în acest sens. Declarația este parte a documentației pe care operatorii economici o parcurg pentru pregătirea ofertelor în cadrul procedurilor de achiziție publică.

Procesul de achiziții publice include o serie de pași de management și o serie de etape prevăzute de legislația în domeniul achizițiilor publice.

În mod ideal Pactul de Integritate ar trebui să acopere toate etapele procesului de achiziție publică, începând cu analiza nevoilor și terminând doar odată cu recepția, evaluarea finală a produselor primite, serviciilor prestate sau lucrărilor realizate, plata finală și auditarea acesteia.

Prezentul raport prezintă monitorizarea și rezultatele acesteia realizată de monitorul independent în cadrul Pactului de Integritate pentru proiectul E-cultura, biblioteca digitală a României, ***de la momentul analizei nevoilor, inclusă în studiul de fezabilitate pentru proiect, până la momentul atribuirii*** *primului contract de achiziție publică din cadrul proiectului, respectiv a contractului de achiziție a echipamentului necesar pentru echipa de proiect.*

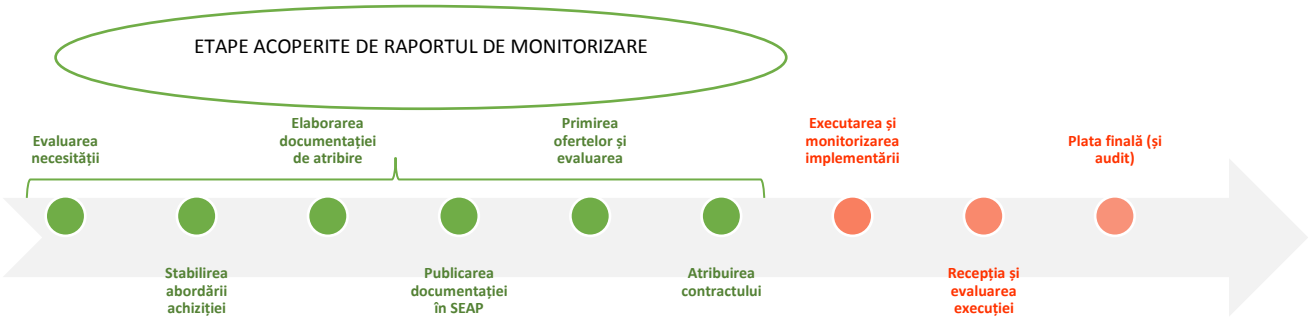

***SEAP=Sistemul Electronic de Achiziții Publice** */ Prelucrare pe baza Ghidului de Achiziții Publice dezvoltat de Agenția Națională pentru Achiziții Publice*

Alte trei proceduri de atribuire au fost inițiate pe parcursul perioadei monitorizate, respectiv procedurile de achiziție pentru:

- ✓ Achiziția echipamentelor necesare pentru digitalizarea resurselor culturale
- ✓ Achiziția serviciilor de dezvoltare web pentru realizarea platformei *culturalia.ro*
- ✓ Achiziția echipamentelor necesare pentru realizarea platformei *culturalia.ro* (spații de stocare)

Pe parcursul procesului de monitorizare Transparency International România și Institutul pentru Politici Publice, în calitate de monitori independenți, s-au bucurat de o bună colaborare cu Ministerul Culturii și Identității Naționale.

2. Rezultatele monitorizării

2.1. Relevanța proiectului

2.1.1. Analiza nevoii de realizare a proiectului

Încă din 2011, Comisia Europeană a emis o recomandare privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală, respectiv Recomandarea Comisiei Europene C(2011) 7579.

Constatarea monitorului independent este că relevanța proiectului este foarte mare la cel puțin 6 niveluri

Aceasta se referă atât la contribuțiile statelor membre la platforma Europeana (*europeana.eu*), biblioteca digitală a Europei, care este în același timp arhivă și muzeu, lansată în 2008, cât și la eforturile necesare în statele membre pentru dezvoltarea propriilor arhive și muzee digitate pe platforme disponibile public.

Astfel, subiectul digitalizării și publicării online a informațiilor și materialelor digitale referitoare la patrimoniul cultural național nu este unul nou. Iar Ministerul Culturii și Identității Naționale a lucrat o lungă perioadă de timp pentru a transforma acest proiect în realitate. Această activitate a început cu identificarea surselor potențiale de finanțare și includerea digitalizării în Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020 și a continuat cu dezvoltarea proiectului tehnic, studiului de fezabilitate și a cererii de finanțare în raport cu programul și ghidul solicitantului emis în cadrul POC.

Proiectul va contribui la îmbunătățirea accesului publicului la resursele culturale naționale, prin facilitarea accesului on-line. În plus, proiectul asigură accesul persoanelor cu nevoi speciale (de exemplu a persoanelor care nu se pot deplasa la muzeu sau bibliotecă, dar și a persoanelor nevăzătoare) la resursele culturale naționale. Pe de altă parte, proiectul este un sprijin real pentru profesioniști, care vor putea integra mai ușor resursele culturale românești în Biblioteca Digitală Europeană (*europeana.eu*), vor putea coopera mai bine, cunoscându-și reciproc mai bine materialele și vor putea utiliza și reutiliza material cultural de pe tot cuprinsul țări în cercetări și activitate didactică.

Aceste rezultate vor fi obținute prin (1) dezvoltarea unei platforme informatice online de catalog partajat și bibliotecă digitală, disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și publicului larg, denumită Culturalia, (2) digitizarea și expunerea online (până în 2021) în Biblioteca Digitală a României (*culturalia.ro*) și în Biblioteca Digitală Europeană (*europeana.eu*) a peste 550.000 de resurse culturale (texte – scanate, dar și OCR-izate – transformate în fișiere editabile care pot fi reutilizate, imagini, audiograme, videograme), dată fiind (3) achiziția de echipamente necesare digitalizării, a echipamentelor de stocare și a serviciilor de dezvoltare software.

Pe lângă creșterea accesului la cultură a publicului larg și facilitarea cooperării în domeniul cultural la nivel național, european și internațional, dezvoltarea platformei Culturalia ar putea permite și creșterea capacității administrative în domeniul cultura, degrevând instituțiile culturale (mai ales pe cele mici) de achiziționarea și menținerea unor alte sisteme de arhivare și catalogare a informațiilor despre materialul cultural deținut. De asemenea, platforma va facilita instituțiilor publice implicate publicarea datelor privind cataloagele lor în format deschis și s-ar putea integra cu platforma specifică pentru acest aspect: *data.gov.ro*.

O serie de elemente relevante rămân însă neacoperite de planificarea proiectului și vor trebui lămurite pe parcursul implementării sale.

Criteriile de prioritare pentru selecția materialelor care vor fi digitalizate nu sunt stabilite în proiect decât la nivel general, ceea ce este justificat de faptul că aceasta este o activitate importantă în cadrul proiectului, de mare importanță tehnică, ce nu putea fi realizată exclusiv în perioada de planificare. În cadrul Proiectului Tehnic și în Studiul de Fezabilitate s-a realizat o evaluare a necesarului de stocare.

Pe de altă parte, date fiind limitele puse de legislației privind protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, proiectul nu prevede activități și cheltuieli specifice legate de punerea la dispoziția publicului a unor opere protejate, purtătoare de drepturi de autor și/sau drepturi conexe. Astfel, proiectul include doar digitalizata și publicate materialelor libere, neprotejate de drepturi de autor sau drepturi conexe.

Pe de altă parte, în primul rând pentru videogramele și audiogramele purtătoare de drepturi de proprietate intelectuală și aflate într-o stare avansată de degradare sau aflate la risc, ar fi deosebit de utilă digitalizarea, în vederea conservării lor. În acest moment, din cauza legislației privind protecția drepturilor de proprietate

intelectuală, digitalizarea acestor resurse nu a putut fi planificată.

O posibilă dezvoltare a platformei *culturalia.ro* – într-un posibil proiect în viitor ar putea include și punerea la dispoziția publicului a unor materiale protejate, în sistem contra cost, cu acordul titularilor de drepturi, cu menționarea caracterului protejat și cu asigurarea unor măsuri de protecție pentru ca aceste materiale să nu poată fi preluate și reutilizate, după modelul platformelor online de servicii de difuzare de filme.

2.1.2. Analiza soluției de realizare propuse

Tipurile de materiale pe care proiectul își propune să le digitalizeze sunt foarte diverse: cărți și documente (rare sau nu), articole de presă, obiecte (de artă, etnografice, istorice), videograme (pe suporturi diferite, casetă TV și peliculă) și audiograme, depozitate fizic în localități din întreaga țară. Diversele materiale au regimuri de manipulare diferite și necesită echipamente de digitalizare cu specific diferit.

Din aceste motive, externalizarea operațiunilor de digitalizare se poate dovedi extrem de complicată în primul rând logistic, presupunând transferul fizic temporar al materialelor către operatorul digitalizării ori deplasarea la locul de depozitare a materialelor a unor echipamente de digitalizare, cu personalul aferent, care să colaboreze cu personalul instituției deținătoare a materialelor, pe o perioadă determinată.

În varianta digitalizării realizată de Ministerul Culturii și Identității Naționale și instituțiile din subordinea sa – varianta propusă de proiect și susținută de studiul de fezabilitate – achiziționarea echipamentului de digitalizare și operarea lui de către angajații instituțiilor publice deținătoare de materiale culturale evită riscurile generate de încredințarea acestor materiale (în unele cazuri materiale cu regimuri de manipulare foarte restrictivă) unor terți.

Pe de altă parte, dacă în privința materialelor pe hârtie există, în România, o ofertă de servicii de digitalizare, oricât de incipientă și nespecializată pentru documente vechi sau rare, în ceea ce privește digitalizarea de filme pe peliculă ori videograme TV, există un singur astfel de furnizor pentru peliculă, fără capacitatea de a opera un volum mare de activitate. Totuși, Arhiva Națională de Filme (ANF) deține deja două echipamente de digitalizare (un scanner de peliculă 4K și un telecine), pe care le folosește pentru digitalizare, preponderent la cerere. La fel, Societatea Română de Radio (SRR) operează transferuri analog/digital pentru propriile materiale audio de arhivă, de exemplu în cadrul programului SRR de editare pe CD a unor astfel de materiale. Există așadar la nivelul acestor instituții expertiză și o parte dintre echipamentele necesare, care pot fi utilizare și pentru atingerea obiectivelor prezentului proiect, fiind o modalitate prin care cheltuielile din proiect vor fi eficientizate.

Pe de altă parte, oferta de servicii comerciale este inexistentă sau extrem de limitată pe piața românească și în ceea ce privește digitalizarea 3D de obiecte (aflate în patrimoniul muzeelor implicate în program) și digitalizarea de documente vechi, cu risc ridicat de degradare.

Deși lipsa ofertanților potențiali din România poate fi compensată prin participarea unor ofertanți europeni sau internaționali, dată fiind publicarea anunțurilor de atribuire și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, totuși riscurile legate de integritatea proceselor de achiziții cresc atunci când acestea se realizează de pe o piață unde concurența este scăzută. Trebuie subliniat că (așa cum este prezentat și în a doua parte a prezentului raport), riscurile legate de integritatea achizițiilor cresc cu cât piața de unde sunt recrutați furnizorii este mai restrânsă și scad cu cât concurența este mai mare.

Un avantaj suplimentar al achiziției de echipamente, comparativ cu externalizarea serviciilor de digitalizare, îl reprezintă posibilitatea exploatării acestor echipamente după încheierea proiectului de față, având în vedere că:

1) numărul de materiale pentru care proiectul acoperă digitalizarea este limitat, comparativ cu nevoile totale de digitalizare;

2) termenul de epuizare fizică și morală a echipamentelor este suficient de mare, în condițiile propuse de proiect (respectiv achiziționarea echipamentelor de ultimă generație) pentru a asigura utilizarea lor pe o perioadă rezonabilă după încheierea proiectului. Trebuie menționat în acest caz că pentru echipamentele de digitalizare propuse, cu nivel foarte crescut de specializare, evoluția tehnologică nu a fost până în prezent atât de rapidă încât să genereze soluții noi la fiecare 3 ani.

Conform proiectului tehnic și studiului de fezabilitate, soluția pentru exportul imaginilor este propusă a fi în format Digital Cinema Package (DCP), un format de codare digitală (serie de fotograme) folosit în principal pentru proiecții video digitale în cinematografe. ANF și Societatea Română de Televiziune doresc să folosească această soluție pentru arhivarea videogramelor digitalizate, deși ea nu este formatul recomandat de organismele europene de gestionare a arhivelor de imagine. Cu toate acestea DCP este folosit în scop de arhivare de Library of Congress și soluția este viabilă și recunoscută internațional.

În condițiile în care echipamentele ce urmează a fi achiziționate sunt de complexitate crescută, instituțiile vizate nu au deținut în general, anterior, astfel de echipamente, iar în multe cazuri organigramele instituțiilor subordonate MCIN nu includ personal cu astfel de competențe tehnice. În aceste condiții instruirea propusă în cadrul proiectului – de operare a echipamentelor, efectuată de către furnizori – s-ar putea dovdi insuficientă. Spre exemplu, digitalizarea 3D și restaurarea de imagine depășesc abilitățile dezvoltate prin instructaj de la furnizor privind utilizarea echipamentului utilizat în primă fază pentru captarea imaginii. În aceste condiții, **monitorul independent apreciază că pentru asigurarea eficacității și sustenabilității proiectului ar putea fi nevoie de investiții suplimentare în profesionalizarea pe termen lung a personalului și/sau apelul la expertiză de specialitate externă.**

Constatarea monitorului independent este că opțiunea aleasă – respectiv achiziționarea de echipamente și servicii de dezvoltarea software pentru Culturalia, Biblioteca Digitală a României și realizarea propriu-zisă a digitalizării de către instituțiile culturale (nu de către terți contractați) – este cea mai potrivită pentru asigurarea accesului publicului și profesioniștilor la resursele culturale naționale.

2.2. Pregătirea proiectului

Începerea proiectului a fost întârziată până în anul 2018, față de estimarea inițială privind implementarea sa începând cu 2016, în ciuda relevanței și importanței proiectului pentru dezvoltarea domeniul cultural din România.

Așa cum reiese din comunicările transmise la solicitarea monitorului independent (a managerului de proiect de la Transparency International Romania) de către Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 (AM POC) și Unitatea de Management a Proiectului (UMP) din cadrul Ministerului Culturii și Identității Naționale (MCIN), pregătirea proiectului a început în anul 2016, la peste un an de la aprobarea oficială de către Comisia Europeană a POC 2014-2020 (Decizia CE C(2014)10233-19.12.2014) care include precizări destul de detaliate cu privire la dezvoltarea conținutului digital în domeniul culturii.

După aprobarea sa în decembrie 2014, POC 2014-2020 a mai suferit modificări atât în anul 2016, cât și în anul 2018. La nivelul AM POC, în perioada 2016-2017 au fost purtate discuții și negocieri pentru realizarea și definitivarea Ghidului Solicitantului pentru proiectul necompetitiv adresat Ministerului Culturii și Identității Naționale (MCIN) . La aceste discuții au participat Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Competitivitate 2014-2020, a Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (OIPSI), MCIN și Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară – ITI Delta Dunării (ADI-ITI), dată fiind nevoia de a stabili indicatori specifici pentru zona Investiției Teritoriale Integrate (ITI) Delta Dunării.

O primă versiune a Ghidului Solicitantului pentru acest proiect a fost publicată în consultare în perioada 19.04-15.05.2016, iar versiunea finală a Ghidului Solicitantului a fost aprobată la 21.03.2017, apelul fiind lansat la 28.03.2017.

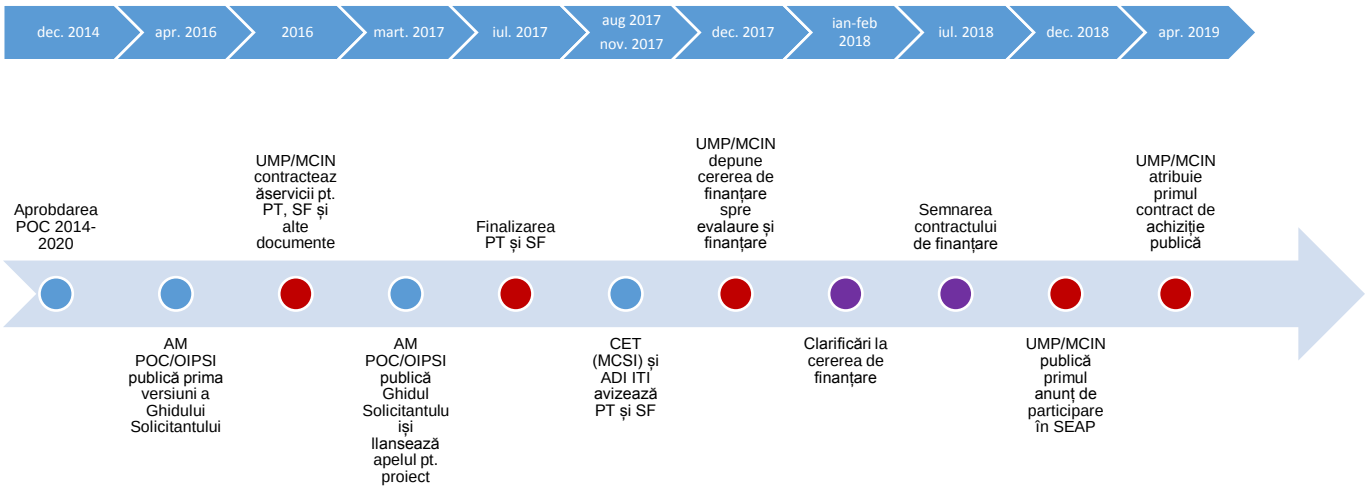

În paralel, la nivelul Ministerului Culturii și Identității Naționale în 2016 au fost achiziționate servicii pentru elaborarea documentelor necesare pentru planificarea detaliată a proiectului: Proiectul Tehnic (PT), Studiul de Fezabilitate (SF), specificațiile tehnice esențiale de introdus în caietele de sarcini pentru achiziții. Ținând cont de implicarea în proiect a 29 de instituții (printre care 19 muzee, 5

biblioteci, Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, Institutul Național al Patrimoniului etc.) la nivelul cărora au trebuie realizate analize, elaborarea documentelor de planificare inițială au fost finalizate în iulie 2017.

Aceste documente au fost înaintate Comisiei Tehnico-Economice (CTE) pentru Societatea Informațională, de la nivelul Ministerului Comunicațiilor și Societății Informațională, (MSI) pentru avizare. O ședință CTE a fost organizată la 18.09.2017, iar comentariile CTE au fost transmise UMP a MCIN la 22.09.2017. Documentația revizuită a primit aviz la data de 01.11.2017. Între timp, în luna august, documentația a primit și avizul de la ADI ITI Delta Dunării.

Proiectul a fost depus în decembrie 2017 și s-au desfășurat două runde de cereri de clarificare (ianuarie și februarie 2018) pentru chestiuni mai degrabă tehnice sau legate de lămurirea valorii unor indicatori. Contractul a fost în final semnat la 13.07.2018, pentru o perioada de 36 de luni: 13 iulie 2018 – 12 iulie 2021.

După începerea proiectului o perioadă de 3 luni a fost acordată pentru realizarea primelor angajări de personal în proiect, inclusiv a echipei responsabile pentru achiziții publice, în timp ce dezvoltarea documentațiilor de atribuire a început în septembrie 2018.

Constatarea monitorului independent în această privință este că în demararea proiectelor majore cu finanțarea Europeană pot fi acumulate întârzieri din cauza numărului mare de instituții implicate și a procedurilor administrative complexe.

De exemplu, MCSI este implicat în proiect cu două structuri: OIPSI, care joacă un rol fundamental în planificare (emite Ghidul Solicitantului) și monitorizare și CTE, care avizează documentația tehnică a proiectului, inclusiv documentația de achiziții publice. O mai bună comunicare între aceste structuri din cadrul aceleiași autorități publice ar putea favoriza o rezolvare mai rapidă a unor aspecte.

2.3. Conformitatea procesului de achiziție – elaborarea documentelor de atribuire

Asupra tuturor documentelor furnizate de Ministerul Culturii și Identității Naționale, experții angajați de monitorul independent (având competențe în domeniul achizițiilor publice, juriști și specialiști în domeniul IT&C) au făcut comentarii transmise MCIN cu privire la toate documentele elaborate (așa cum le prezintă figura de mai jos) pentru:

- ✓ Achiziția echipamentelor necesare pentru echipa de proiect
- ✓ Achiziția echipamentelor necesare pentru digitalizarea resurselor culturale
- ✓ Achiziția serviciilor de dezvoltare web pentru realizarea platformei *culturalia.ro*
- ✓ Achiziția echipamentelor necesare pentru realizarea platformei *culturalia.ro* (spații de stocare)

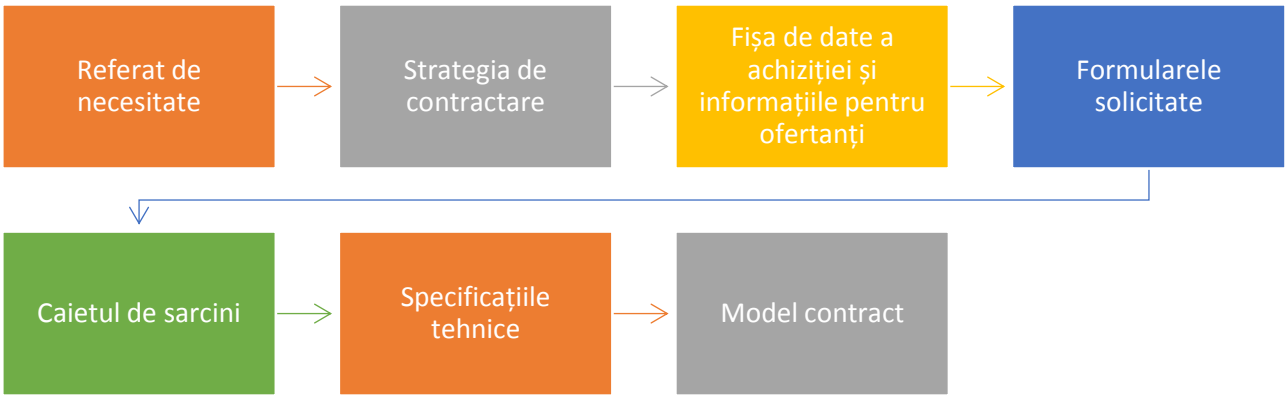

În tabelul de mai jos sunt prezentate cele mai importante dintre recomandările furnizate și modul în care ele au fost abordate de MCIN.

Recomandare	Justificare	Preluare
Eliminarea unor specificații tehnice discriminatorii, limitative pentru achiziția de echipamente	Spre exemplu, la nivelul documentației pentru achiziția echipamentelor de digitalizare au fost identificate 5 instanțe în care specificațiile puteau fi interpretate ca fiind restrictive și monitorul independent a recomandat reformularea cerințelor.	**Recomandarea a fost integral preluată.**
Includerea unei descrieri funcționale mai detaliate a platformei *culturalia.ro* pentru a evita apariția neregulilor ulterioare	Recomandarea a fost formulată la nivelul documentelor de planificare a proiectului. Descrierea a fost detaliată în caietul de sarcini	**Recomandarea a fost integral preluată.**
Reformularea unor condiții de garanție pentru a echipamentelor și serviciilor pentru a asigura sustenabilitate proiectului	Recomandarea a fost formulată la nivelul documentelor de planificare a proiectului. Condițiile de garanție au fost clarificate în documentațiile de atribuire elaborate ulterior	**Recomandarea a fost integral preluată.**
Eliminarea sau clarificarea unor condiții referitoare la experiența anterioară a ofertanților, în vederea eliminării oricăror cerințe restrictive, dar cu păstrarea unor cerințe care să asigure competența ofertanților	De exemplu, pentru achiziția echipamentelor necesare pentru echipa de proiect, una dintre condiții se referea la experiența de livrare a produselor similare, cu specificația „prin produse similare se înțelege minimum 3 tipuri diferite de echipamente dintre cele ce fac obiectul prezentei proceduri de achiziție". Monitorul independent a recomandat eliminarea cerinței, dat fiind că formularea „de complexitate similară" era suficientă, iar în piață, dacă un furnizor a livrat servere și imprimante, aceasta înseamnă că poate livra cu succes și alte tipuri de echipamente, având în vedere că nu se selecta un producător, pentru care să fie relevantă experiența în realizarea aceloraşi tipuri de servicii, ci un furnizor (intermediar), pentru care importantă este cunoașterea sectorului și a producătorilor, nu a fiecărui produs în parte.	**Recomandarea a fost integral preluată.**

Recomandare	Justificare	Preluare
Clarificarea unor formulări privind factorii de evaluare a ofertelor	S-a recomandat în mai multe instanțe reformularea și simplificarea prezentării factorilor de evaluare a ofertelor. De exemplu reformularea sintagmei „Conform Caietului de sarcini, termenul minim de înlocuire a echipamentului defect este de 8 ore…" și înlocuirea cu formularea: „Conform Caietului de sarcini, termenul minim ofertat de înlocuire a echipamentului defect este de 8 ore…" pentru a fi clar că se pot oferta termene de înlocuire mai mici de 8 ore.	**Recomandarea a fost integral preluată.**
Verificarea și asigurarea coerenței între documentele aferente documentației de atribuire: Strategie de contractare, Caiet de Sarcini, Contract etc.	Au fost observate câteva scăpări de corelare între o serie de specificații (mai ales cantități și termene) între diversele documente ale documentației de atribuire și acestea au fost adresate prompt de către autoritatea contractantă	**Recomandarea a fost integral preluată.**

2.4. Conformitatea procesului de achiziție – procesul de selecție a ofertelor și atribuirea contractului

Constatarea monitorului independent, cu privire la procesul de selecție a ofertelor și atribuirea contractului de achiziție publică a echipamentelor pentru echipa de proiect, este că procedura de atribuire și informațiile cuprinse în dosarul procedurii sunt bine structurate si argumentate pentru evitarea situațiilor ce ar putea genera probleme în procesul de atribuire (inclusive contastații) și în executarea contractului de achiziție publică

Datele cuprinse în procesele verbale de evaluare sunt pertinente și permit construirea unei imagini exacte a ofertelor analizate. Decizia de atribuire a contractului de achizitie publica a echipamentelor IT pentru managementul proiectului „E-Cultura: Biblioteca Digitala a Romaniei" este justă și bine argumentata.

2.5. Transparența procedurilor și accesul la documente

MCIN a fost un partener loial cu monitorul independent în procesul de implementare a Pactului de Integritate.

Imediat după semnarea *Memorandumului de colaborare privind Pactul de Integritate* în decembrie 2017, MCIN a transmis TI-Romania și IPP documente aferente proiectului: Studiul de Fezabilitate și Proiectul Tehnic, iar monitorul independent a transmis recomandări și comentarii. Ulterior, documentele au fost transmise pe măsură ce au fost redactate, înainte de transmiterea lor spre avizare la CET din cadrul MCSI, pentru a fi posibilă integrarea unor eventuale recomandări înainte de solicitarea avizului.

Monitorul independent s-a bucurat pe parcursul perioadei acoperite de prezentul raport de transparență și accesul necesar la documente oferit de MCIN, cu care a stabilit o relație de colaborare și parteneriat benefică pentru Pactul de Integritate.

2.6. Riscuri privind integritatea

Dincolo de elementele de conformitate și transparență, studiul documentelor proiectului și a documentației de atribuire elaborată de UMP a MCIN a condus la identificarea unor riscuri cu implicații pentru integritatea procedurilor de achiziții și a implementării în ansamblu a proiectului care trebuie menționate.

2.6.1. Riscuri de integritate generale

Riscurile identificate de experții monitorului independent în analiza documentelor furnizate cu privire la asigurarea conformității și integrității achizițiilor sunt prezentate în tabelul de mai jos, împreună cu măsurile de remediere propuse.

Toate măsurile au fost preluate de o manieră adecvată de către autoritatea contractantă monitorizată.

Risc identificat	Descrierea riscurilor	Măsuri propuse
Risc de concurență neloiala la achiziția unor echipamente	Pentru unele echipamente, ca firewall tip 1 si 2, la căutarea pe internet a următoarelor caracteristici: "Throughput IPSec VPN (pachete 512 bytes): 6 Gbps" rezultatul duce doar către Fortinet și corelate cu restul specificațiilor minime, rezultă faptul că nu există alt producator care să le poata satisfice.	Revizuirea specificațiilor tehnice minime pentru a permite și Cisco ASA 5555-X / 5585-X asa cum scrie in matricea de neutralitate. Introducerea mențiunilor „sau echivalent" la specificațiile tehnice.
Risc de concurență neloială la achiziția pentru Dezvoltarea platformei	Descrierea arhitecturii platformei – similar cu platforma europeana.eu, a anumitor tehnologii pentru dezvoltare pot limita accesul participării unor opertori economici.	Caietul de sarcini pentru achiziție trebuie sa fie elaborat într-o forma care să permită folosirea oricăror tehnologii de dezvoltare, ținând cont de faptul ca tot codul sursa este open source. Dacă pentru compilarea/rularea codului sursa se folosește o tehnologie open source, cerința principală trebuie să fie stabilitatea codului sursă raportat la mentenanța pe perioada lungă a proiectului.
Riscuri legate de furnizor	Perioada de exploatare fiind mare, există riscul ca dezvoltatorul să nu mai poată livra, să nu mai existe, să nu aibă capacitate pe toata perioada proiectului etc.	Caietul de sarcini ar trebui sa conțină și criterii de calificare privind experiența anterioara a dezvoltatorului care să demonstreze capacitatea acestuia: ○ Minim 5 ani experiență pe piața de dezvoltare software din Romania; ○ Minim 2 proiecte complexe implementate incluzând referințe corespunzătoare; ○ Certificare ISO 27000, ISO 9001 sau echivalent.
Riscuri legate de neînțelegerea/neclaritatea sarcinilor	Dezvoltarea platformei informatice poate fi dificilă în condițiile în care aplicația nu este definită decât generalist la acest nivel (Proiect Tehnic, Cerere de Finanțare).	Identificarea – la nivelul caietului de sarcini pentru achiziția dezvoltării platformei – a unor caracteristici care să poată definii platforma mai detaliat. Acestea ajuta la procedura de achiziție și la implementare, atât pentru achizitor cât și pentru prestator. De asemenea, auditorul poate identifica dacă dezvoltarea s-a realizat la nivelul

		caracteristicilor minimale specificate. Achizitorul va trebui să cuantifice cerințele din cererea de finanțare, de la capitolul Sustenabilitate, în cadrul Cerințelor minime din caietul de sarcini: *Din punct de vedere tehnic, platforma informatică va îndeplini următoarele cerințe generale:* *- Tinând cont de rapiditatea cu care evoluează tehnologiile informatice, platforma va fi realizată la nivel de vârf (state-of-the-art), pentru a nu necesita revizuiri majore, pentru cel puţin 5 ani, ci doar mentenanţa evolutivă*", respectiv: "- *Dezvoltarea platformei se va face gradual, astfel încât aceasta să poată fi folosită pentru achiziție de date încă din primul an.* *- Dezvoltarea platformei se va face în consultare permanentă cu beneficiarul, astfel încât acesta să-i poată monitoriza evoluția și sa fie de la început familiarizat cu codul-sursa, pentru a se minimiza dependenta ulterioara de dezvoltator*".
Securitate cod sursa a platformei	"Proiectul tehnic" specifică la capitolul 3.6, faptul că ofertantul, pe parcursul dezvoltării componentelor platformei "Culturalia", va furniza codul sursa Beneficiarului în vederea inițierii procesului de "Code review"; Procesul de code review este foarte important pentru securitatea platformei ; Pentru realizarea procesului de code review este indicat sa se folosească o aplicație specializată în acest sens pentru eliminarea riscului de analiză sumară și scăpări umane.	Adaugarea ca cerință obligatorie în caietul de sarcini, ca furnizorul să ofere acest serviciu de code review scanning și bineînţeles rezolvarea eventualelor probleme detectate. Scanarea trebuie să se facă cu aplicații consacrate și recunoscute în domeniu. Scanarea trebuie să se facă ori de câte ori componentele software ale platformei suferă modificări.
Riscuri legate de securitate platformei online	Pentru securitatea platformei, ar trebui prevazute scanări de vulnerabilități online care să fie executate cu regularitate pentru conștientizarea riscurilor la care este supusă platforma și eventual rezolvarea problemelor raportate în funcție de severitate și riscuri.	Adăugarea în cadrul caietului de sarcini, ca cerință obligatorie pentru furnizor a efectuării de scanări periodice pentru găsirea vulnerabilităţilor de securitate online a platformei și a rețelei locale în care este instalată, pentru toată perioada de dezvoltare și mentenanță (3-5 ani). Scanarea trebuie să se facă cu aplicații consacrate și recunoscute în domeniu. Scanarea trebuie să se facă de minim 2 ori pe an.
Riscuri legate de testare-acceptare finală și arhitectura inadecvată sau sub-estimarea necesarului de putere de calcul	În cadrul "Proiectului tehnic" este specificat faptul că platforma trebuie să conțină module de monitorizare a performanței, care să faciliteze cunoașterea în timp util a eventualelor problem. Problemele, mai ales în cazul platformelor complexe, pot să apară dintr-o varietate mare de cauze: • din subestimarea hardware-ului, a echipamentelor de rețea etc; • dar și din modul în care este construit software-ul si baza de date relațională (ex: neindexare corectă/suficientă baza de date, indexarea	Introducerea în caietul de sarcini a obligativității testării performanțelor platformei în diverse scenarii (număr de accesări, număr de download-uri, număr de căutări complexe simultane etc), din care să rezulte limitele superioare ale performanței platformei.

	corecta dar modalitatea în care aplicația selectează și extrage date din aceasta este greșita și poate genera timpi de răspuns mari etc); Din aceste motive, în cadrul procedurii de testare-acceptare a platformei ar trebui să se regăsească și testarea calitativ-cantitativă a platformei prin simulări, astfel încât să se stabilească limitele de funcționalitate acceptate ale acesteia încă din faza de testare (considerând estimările din cadrul "Studiului de fezabilitate" unde se specifică numărul de utilizatori concurenți estimat, a cantității de informații tranzacţionate prin intermediul platformei etc.).	
Riscuri legate de garanția unor echipamente	Toate serverele și echipamentele hardware de rețea ar trebui sa beneficieze de garanție și suport pentru minim 5 ani cu service de tip next-business day engineer on site. Pentru următoarele echipamente și aplicații, din proiect rezultă că se solicita minim 3 ani garanție si suport: • Pentru serverul de aplicații se cere garanţie minim 3 ani ("Proiect tehnic" capitol 3.1.2.13) • Pentru UPS se cere garanție minim 3 ani inclusiv bateria ("Proiect tehnic" capitol 3.1.2.14) • Pentru Firewall VPN Gigabit Ethernet + kit rack se cere garanție și suport hardware pentru minim 3 ani ("Proiect tehnic" capitol 3.1.2.12) De asemenea, sunt și alte echipamente și aplicaţii software pentru care se solicita garanție, mentenanță și suport pentru 3 ani: • Antivirus cu suport și actualizare semnături pentru minim 3 ani; • Echipamentele de calcul tip desktop/laptop și alte echipamente de scanare și procesare. În capitolul Sustenabilitate din cadrul Cererii de Finanţare se specifică, pe de altă parte: *"Mentenanţa sistemului va fi asigurată de către furnizorul acestuia pentru o durata de minim 5 ani de la data finalizării implementării proiectului, așa cum va fi prevăzut în contractul de achiziţii încheiat.* *Întreaga dotare tehnica necesară funcționării în bune condiții a activității de digitizare va fi asigurată prin proiect, în următorii 5 ani nu vor mai trebui alocate resurse financiare în vederea achiziției de echipamente."*	Pentru toate echipamentele ar trebui solicitată garanție de minimum 5 ani, în raport cu prevederile „Cererii de finanțare" de la secțiunea *Sustenabilitate*.
COTS (Commercial Of The Shelf) și alte sisteme care evoluează independent	Riscul se referă la evoluția independentă și diferită în timp a diverselor tehnologii utilizate la construirea platformei, tehnologii care evoluând diferit, la un moment dat nu mai sunt compatibile și nu mai funcționează la capacitatea aşteptată/solicitată. Este un risc care în general apare în timp și poate avea efecte negative asupra performanței platformei sau a echipamentelor, interoperabilitatea între diverse componente software și hardware, dar și a scalabilității platformei. Riscul de apariţie a evenimentelor generate de evoluția independentă în timp a diverselor sisteme si componente ale platformei, crește odată cu trecerea timpului. În general, în cadrul documentației proiectului, a fost	Implementarea unui proces de management al schimbărilor care să cuprindă în mod obligatoriu testarea într-un mediu de test și acceptarea schimbărilor ce se doresc a fi implementate în modul "live", astfel încât să se diminueze posibilitatea de apariţie a riscului. Implementarea unui proces de testare-acceptare a tuturor actualizărilor de sistem și/sau actualizărilor componentelor software utilizate în cadrul platformei.

	atins acest punct prin introducerea unor cerințe specifice (ex. punctul 3.2 din „Studiul de fezabilitate”).	
Versiune EUPL	“Proiectul tehnic” prevede la cap. 2.1 punctul f: ”Softul platformei informatice produs în cadrul proiectului, trebuie sa fie open-source, si anume facut public disponibil sub licenţa EUPL -1.1 ….”. Dar, versiunea curenta EUPL este -V1.2, cu modificări semnificative față de v1.1.	Modificările necesare privind actualizarea versiunii pot fi realizate în documentația de atribuire a achiziției publice pentru a specifica ultima versiune EUPL, ca și a altor software utilizate, la momentul publicării anunțului de participare.
Omisiuni în procesul de audit, în raport cu specificul și complexitatea proiectului.	Serviciile de auditare solicitate nu sunt descrise la nivelul cererii de finanțare, iar Codul CPV specificat are caracter general	Includerea în cadrul Serviciilor de auditare tehnică și financiară și a Codului CPV 72810000-1 Servicii de audit informatic. Serviciile de auditare informatică asigură achizitorul în privința respectării în implementare a soluțiilor tehnice din caietul de sarcini și din oferta depusă de contractor.

2.6.2. Riscuri și vulnerabilități legate de concurența neloială

Experiența de realizare a achizițiilor din România arată că în cazul achizițiilor din domeniul IT există un risc crescut de trucare a achizițiilor prin înțelegeri neconcurențiale între ofertanți. Acest aspect este accentuat și de numărul mic de operatori economici care au depus oferte la prima procedura de achiziție publică pentru care termenul de depunere a ofertelor s-au încheiat la data de referință a prezentului raport (31.03.2019).

Lista de verificare pentru planificarea procesului de achiziție în scopul reducerii riscului de trucare a achizițiilor publice, propusă de OECD, include următoarele elemente cheie, ce pot fi aplicate și în România în contextul legislației naționale și Europene din domeniul achizițiilor. În tabelul de mai jos sunt prezentate măsurile propuse de OECD și modul în care acestea se regăsesc în planificarea achizițiilor realizate de Ministerul Culturii și Identității Naționale.

Metodă de reducere a riscului de trucare a achizițiilor publice prin înțelegeri anti-concurențiale	Aplicarea metodei	Comentariu
Introducerea clauzelor anticoncurențiale	**Este planificată.**	Se depune conform legii declarație de participare la procedură cu ofertă independentă.
Cunoașterea în profunzime a pieței	**Este realizată parțial.**	Studiul de fezabilitate include o analiză a pieței, iar autoritatea contractantă a mai realizat unele achiziții similare și beneficiază de sprijin (și de avizare) din partea CTE de la MCSI care este un organism specializat în domeniu. Totuși, nicio activitate a proiectului nu a presupus o mai bună și detaliată analiză de piață înainte de lansarea achizițiilor, în vederea evitării riscurilor. Monitorul independent care a contractat experți în domeniul IT oferă de asemenea recomandări UMP a MCIN privind, printre altele, eliminarea unor condiții restrictive privind echipamentele de achiziționat, în condițiile unei cunoașteri detaliate a pieței
Încurajarea participării ofertanților, prin: - Neîncărcarea inutilă a formularelor solicitate - Nesolicitarea unor informații fără relevanță pentru achiziție - Alocarea timpului adecvat pentru pregătirea ofertelor - Utilizarea sistemelor electronice de achiziții publice	**Este planificată.**	Conform strategiei de contractare condițiile de calificare și modul de organizare a procedurii permite participarea unui număr mare de ofertanți, neexistând criterii care să limiteze accesul pe piață.
Specificații tehnice clare	**Este realizată**	Specificațiile tehnice sunt elaborate de membrii echipei de management a proiectului, revizuite de monitorul independent și supus avizării CTE de la MCSI. Acest proces de verificare multiplă asigură claritatea specificațiilor.

Metodă de reducere a riscului de trucare a achizițiilor publice prin înțelegeri anti-concurențiale	Aplicarea metodei	Comentariu
Păstrarea unor elemente nepredictibile în modul de organizare a achizițiilor, pentru a limita posibilitățile de înțelegeri	**Este realizată**	Dincolo de calendarul proiectului, nu există o regularitate predictibilă a achizițiilor care să permită planificarea unor strategii de divizare a pieței de către ofertanții interesați
Limitarea comunicării dintre operatorii economici, prin: - Evitarea întâlnirilor cu potențiali ofertanți în același timp - Utilizarea sistemelor electronice de achiziții publice	**Este realizată**	Lipsa unor întâlniri "pre-bidding" care ar fi putut conduce la o mai bună cunoaștere a piețe are totuși avantajul că nu crează cadrul unor înțelegeri neconcurențiale pornite chiar de la cercetarea de piață a autorității contractante, acesta fiind un risc identificat de OECD.
Evaluarea criteriilor de atribuire a contractelor pentru a încuraja participarea cât mai mare	**Este planificată**	Prin lotizarea unor achiziții și utilizarea factorilor de evaluare referitori la preț și calitatea produselor și serviciilor, inclusiv la garanția produselor, nu se limitează șansele unor operatori mai mici, chiar dacă aceștia nu au experiență extinsă, atât timp cât îndeplinesc condițiile de calificare considerate suficiente pentru a asigura capacitatea de realizare/furnizare a bunurilor și serviciilor.
Formarea personalului autorității contractante în domeniul concurenței pentru reducere a riscului de trucare a achizițiilor publice prin înțelegeri anti-concurențiale	**Poate fi realizată, dacă este necesar**	Prin cooperare între MCIN, monitorul independent, Autoritatea de Management și Consiliul Concurenței se pot organiza sesiuni de informare și consiliere a personalului autorității contractante în domeniul concurenței pentru reducere a riscului de trucare a achizițiilor publice prin înțelegeri anti-concurențiale

3. Concluzii

Evalaurea necesității

A fost analizat Studiul de Fezabilitate și Proiectul Tehnic

Proiectul este foarte relevant și răspunde adecvat nevoilor și așteptărilor din sectorul cultural	Proiectul presupune riscuri de integritate și se impune continuarea monitorizării prin Pactul de Integritate

Stabilirea abordării achiziției

A fost analizată Strategia de Contractare

În ansamblu abordarea achizițiilor analizate este corectă și evită majoritatea riscurilor de corupție	Rămân reziduale riscuri legate de concurența neloială, dat fiind numărul mic de ofertanți la procedurile desfășurate deja

Elaborarea documentației de atribuire

Au fost analizate toate documentele elaborate

Cooperare foarte bună între autoritatea contractantă și monitorul independent și preluarea tuturor recomandărilor monitorului cu privire la conținutul documentației de atribuire

Publicarea documentației în SEAP

A fost analizat anunțul publicat

Prin clarificări au fost aduse îmbunătățiri la documentația de atribuire fiind lămurite o serie de criterii ce vor fi utilizate la recepția serviciilor

Evaluarea ofertelor și atribuirea primului contract de achiziție publică

Au fost analizate toate documentele din dosarul achiziției publice

Deciziile luate în procesul de evalaure sunt justificate și bine argumentate, evaluarea generală a monitorului independent fiind că procedura s-a desfășurat în mod corect și integru